

اربعین حسینی، بزرگ‌ترین تجمع مردمی جهان / شهیدی که راه کربلا را دوباره باز کرد

اربعین حسینی در سال‌های اخیر به بزرگ‌ترین تجمع مسلمانان جهان به محوریت زیارت امام حسین(ع) در کربلا تبدیل شده است

اربعین حسینی در سال‌های اخیر به بزرگ‌ترین تجمع مسلمانان جهان به محوریت زیارت امام حسین(ع) در کربلا تبدیل شده است که این حماسه‌ی حضور ده‌ها میلیون‌گانه زائران حسینی در مسیر نجف به کربلا نشان‌دهنده افق تمدنی ظهور حضرت ولی عصر(عج) است که تمام تدارکات رفاهی آن بدون هیچ چشم‌داشتی توسط مردم کشورهای مسلمان به ویژه ایران و عراق مدیریت می‌شود، در همین راستا نیت خالص خادمان و شور و شعور زائران حسینی از نقاط مختلف دنیا موجب ارتقا و وحدت جهان اسلام برای رسیدن به مدینه فاضله مهدوی می‌شود.

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، نخستین پیاده روی اربعین بر اساس تاریخ شیعه از سوی زینب کبری(س) و امام سجاد(ع) و جابر بن عبدالله انصاری به همراه جمعی از بنی هاشم انجام شد که چهل روز پس از شهادت امام حسین(ع) بر مزار شهدای کربلا رفتند و سال‌های بعد ائمه(ع) و پیشوایان شیعه و پیروان شان همین سنت را اجرا کردند.

قدمت ۱۴ قرن‌ی پیاده روی اربعین

طی قرن‌ها پیاده روی اربعین به ویژه از نجف تا کربلا رواج داشت و بزرگان تشیع به ترویج این نوع زیارت پرداختند و خود همراه دوست‌داران اهل بیت(ع) به زیارت پیاده‌ی حرم امام حسین(ع) شتافتند. در ایران نیز در دوره حکومت‌های آل بویه و صفویه، زیارت کربلا با پای پیاده توسط علما ترویج شد و در میان متأخرین نیز بزرگانی نظیر شیخ انصاری، آخوند خراسانی، محدث نوری و غیره به همراه یاران و شاگردان خود به پیاده روی اربعین رفته‌اند.

در دوران معاصر با افزایش تعداد خودروها و گسترش شبکه راه‌ها، پیاده روی اربعین بزرگ‌ترین گردهمایی سالانه جهان شد. آیت‌الله سید محمود شاهرودی (۱۲۶۲ - ۱۳۵۳ شمسی) هر سال به همراه شاگردانش پیاده به زیارت حرم کربلا می‌رفت و با اقدام وی جریان‌ی جدید آغاز شد، به نحوی که تا دهه ۵۰ شمسی پیاده روی اربعین به مراسمی بزرگ مبدل شد و در منابع مکتوب آمده است، زائران از قومیت‌ها و ملیت‌های مختلف بوده‌اند که در میان آن‌ها گروه‌هایی نوحه‌ها و شعارهای عربی، فارسی، ترکی و اردو می‌خواندند.

از سال ۱۳۸۲ پیاده روی اربعین میلیون‌گانه شد و از اوایل دهه ۹۰ این مراسم با جمعیتی بین ۱۵ تا ۲۶ میلیون نفر برگزار می‌شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ۲۷ شهریور ۱۳۹۸ در رابطه با پیاده روی اربعین فرمودند: «اربعین با این حرکتی که عمدتاً بین نجف و کربلا در راهپیمایی هر سال به وجود می‌آید، بین المللی شده است؛ چشم‌های مردم دنیا به این حرکت دوخته شد؛ امام حسین(ع) و معرفت حسینی به برکت این حرکت عظیم مردمی بین المللی شده است.»

تقدس عدد چهل در تاریخ ادیان

«علیرضا معاف» معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به تبیین معنای شناختی اربعین پرداخت و فلسفه مناسک این جوشش عظیم معنوی را تشریح کرد و گفت: «عدد چهل و کلیدواژه «اربعین» در میراث ادبی، حکمی، عرفانی، روایی و قرآنی مسلمانان، عددی راهبردی، پررزم و راز و همنشین با رمزوارگی و غلظت مفهومی و قرین با رازآلودگی و تقدس است. پیامبر اعظم (ص) در سن چهل سالگی به رسالت مبعوث شدند، فرشته وحی بعد از چهل شبانه روز عبادت حضرت در غار حراء بر ایشان وارد شد، اولین آیات سوره علق را نازل کرد و ایشان در چهل سالگی مخاطب پیام‌های «یا ایها المرءل قم اللیل الا قلیلا» و «یا ایها المدثر قم فانذر» گردید که پیام «قیام‌لله» است، همچنین در روایت مشهوری از معصومین(ع) آمده است، خلقت طینت آدم ابوالبشر در ۴۰ روز به اتمام رسید و زیارت اربعین سیدالشهدا در روایت امام حسن عسکری(ع) از علامات پنجگانه ایمان شمرده شده است.»

وی، اربعین را ابتلای مهم مومنان دانست و افزود: «اربعین بستر امتحان و ابتلای مومنین است، خداوند «اربعین» موسی را مایه امتحان امت او قرار داد، در همان فاصله زمانی ده روزه تا اتمام میقات و چهل روزه شدن آن، سامری با جنگ روانی و تبلیغاتی توانست مردم را فریب دهد و گوساله‌ی خود را به جای خدا جا بزند، امروز هم اربعین مایه امتحان و ابتلای امت است که اتصال شان به قیام عاشورا را تثبیت کند. البته حماسه‌ی حضور ده‌ها میلیون‌گانه زائران اربعین حسینی نشان‌دهنده است که نه تنها این مومنان مردود این آزمایش نیستند بلکه سرافرازانه و پیروزمندانه مسیر ۸۰ کیلومتری نجف تا کربلا را پیموده و عاشورا را به اربعین پیوند زده و به امید الهی اربعین را به ظهور می‌رسانند.»

آثار اربعین حسینی در زمینه سازی جامعه مهدوی

مراسم پیاده روی اربعین که با حضور عاشقانه و خالصانه دوستان اهل بیت(ع) فارغ از هر ملیت و زبان انجام می‌گیرد، یکی از بهترین فرصت‌های آشنایی شیعیان جهان با بحث مهدویت است. این مراسم در قالبی ساده و عاری از هرگونه خشونت و تعرض به دیگر فرق اسلامی، اقتدار شیعیان را به نمایش می‌گذارد و نمونه‌ی عینی حکومت جهانی امام عصر(عج) در زمانه‌ی ما است. پیام اربعین حسینی، پیام پیروزی حق بر باطل و آغاز شکل جدیدی از نبرد فرهنگی با قدرت‌های استکباری به شمار می‌آید.

اربعین، بزرگ‌ترین تجمع جهان در طول تاریخ بشریت است که برافراشتن پرچم سیدالشهدا(ع) در میان پیروان ادیان و مذاهب و همه قومیت‌ها، مقدمه بسیار مهمی برای ظهور آخرین ذخیره الهی، مهدی موعود و منجی مستضعفان جهان است. در روایات اهل تسنن و شیعه آمده است که امام زمان(عج) در آغازین لحظات ظهور میان رکن و مقام ایستاده و پنج ندا می‌دهد و خود را با نام امام حسین(ع) معرفی می‌کند. در روایات می‌خوانیم که همه انسان‌های زنده در آن روز ندای حضرت را می‌شنوند و او را می‌شناسند، پس نتیجه می‌گیریم پیش از ظهور باید همه بشریت از شرق تا غرب عالم، سیدالشهدا(ع) را بشناسند که این تجمع جهانی، زمینه‌ی مناسبی در راستای آن شناخت است.

تحقق امت اسلامی با نفوذ سبک زندگی غربی به کشورهای اسلامی دور از ذهن است که برای رفع این مشکل باید به ترویج سبک زندگی اسلامی روی آورد و در این میان تجمع اربعین ظرفیت تربیتی بالایی دارد. در واقع نوع سبک زندگی به فرد، خانواده یا جامعه، هویتی خاص می‌بخشد. از این نظر سبک زندگی مجموعه‌ای جامع و منسجم از عملکردهای روزمره و برآورنده حاجات مادی و معنوی است که مصرف، معاشرت، پوشش، بیان، تفریح، اوقات فراغت، خوراک، شهرسازی، آداب دینی و مناسک مذهبی - عبادی و غیره را شامل می‌شود و در این قالب ترکیبی از عقاید، باورها، ارزش‌ها و علایق، هویت شخصی و اجتماعی انسان‌ها را نمایان می‌کند.

می‌توان سه رکن اصلی یک تمدن را «نظام‌گرایی و سلیقه‌ها، نظام‌اندیشه و فرهنگ، سبک زندگی و نظام محصولات» دانست که با یکدیگر زمینه تمدن مهدوی را شکل می‌دهند. بسیاری از دیدگاه‌ها مانند تئوری «هژمونی فرهنگی گرامشی» فرهنگ را روح و پایه اصلی تمدن می‌دانند. در این باره باید گفت اگرچه فرهنگ پایه و اساس شکل‌گیری عینیت‌های تمدنی است و تمامی الگوها، مدل‌ها، ساختارها و دانش‌ها و علوم در بستر سیاسی، فرهنگی و اقتصادی شکل می‌گیرند، اما فرهنگ خود در بستر نظام‌گرایی‌ها، تمایلات، عاطفه‌ها و اخلاق اجتماعی ظاهر می‌شود و در سبک زندگی و محصولات تمدنی بروز پیدا می‌کند.

نفوذ امنیتی و فرهنگی ایران در عراق، از نابودی داعش تا برپایی اربعین

تبدیل تهدید داعش به فرصت برگزاری بین‌المللی مراسم بزرگ اربعین یکی از نکات مهمی است که «مهمت چلنگ» استاد دانشگاه «اولوداغ بورسای» ترکیه در سومین همایش بین‌المللی اربعین حسینی در تهران به آن اشاره کرد و گفت: «در نتیجه‌ی حمایت وسیع ایران از عراق در مبارزه با داعش، ضرب امنیتی این کشور بهبودی فراوانی پیدا کرده و زمینه برپایی باشکوه راهپیمایی اربعین حسینی را فراهم ساخته است.»

وی بر تقویت وحدت مسلمانان جهان تأکید کرد و ادامه داد: «یک ونیم میلیارد مسلمان در حال حاضر از بالفعل ساختن پتانسیل‌های عظیم خود غافل مانده‌اند. ایرانی‌ها به فارسی، ترک‌ها به ترکی و دیگر مسلمانان به زبان و ملیت خود فکر می‌کنند و این هم یکی از مهم‌ترین موانع در ایجاد پروژه‌های مشترک بین مسلمانان است. از این رو بر این عقیده‌ام که پیوند و یگانگی بین علمای اسلامی حول محور آرمان‌های اسلامی، قادر به حل تک‌تک مسائل و معضلاتی است که جهان اسلام در حال حاضر با آن‌ها دست و پنجه نرم می‌کند.»

شهیدی که راه کربلا را دوباره باز کرد

یکی از مجاهدت‌هایی که موجب برگزاری مجدد راهپیمایی اربعین پس از ظهور داعش شده بود، اجرای طرح «سفیران عاشورایی» در سازمان بسیج مستضعفین بود که بر اساس آن، بسیجیان سال ۱۳۹۳ پیاده روی میلیونی اربعین را بدون هیچ مشکلی انجام دادند. تأمین امنیت این طرح با «سردار شهید حاج حمید تقوی فر» بود. وی از پیشگامان سپاه بدر و از فرماندهان هشت سال دفاع مقدس بود که پس از اشغال بخشی از عراق توسط گروه تروریستی داعش، علی‌رغم بازنشسته بودن به عنوان مشاور نظامی به کمک مجاهدان و مردم عراق رفت. ایشان به دلیل تسلط به زبان عربی و آشنایی با موقعیت جغرافیایی کشور عراق، مورد استقبال مجاهدین عراقی قرار گرفت.

در این طرح با توجه به این که مسیر پیاده روی زوار اربعین از میان عشایر عبور می‌کرد، حاج حمید با رایزنی شیوخ سنی و شیعه قبایل منطقه، امنیت زوار ابا عبدالله الحسین(ع) را از مرز ایران تا عتبات عالیات و بالعکس تأمین کرد. سردار تقوی فر مؤسس حزب «سرایا الخراسانی» در عراق بود و توانست با کشاندن جنگ به منطقه «بلد الصخر» شمال غرب بغداد، تروریست‌های داعش را مشغول کند تا زائران با امنیت کامل تردد کنند.

این مجاهد بزرگوار سرانجام در دی ماه سال ۹۳ در دفاع از محور سامرا به مولایش پیوست. مردم عراق به پاس خدمات ایشان در منطقه شهادت‌ش در «عزیز بلد» سامرا مکان یادبودی بنا کردند. موبک ابومریم (شهید تقوی فر) که توسط فرزندان این فرمانده شهید اداره می‌شود، مانند سال گذشته واقع در منطقه «خان نص» عمود ۶۱۶ برپا خواهد شد و از زائران امام حسین(ع) میزبانی خواهد کرد.

سانسور بزرگ‌ترین اجتماع بشری در رسانه‌های بین‌المللی

با وجود عظمت مراسم اربعین حسینی، رسانه‌های بین‌المللی که از هر سوژه‌ای برای ایجاد اختلاف یا اختلاف‌نمایی میان ملل مسلمان سوءاستفاده می‌کنند، این راهپیمایی و تجمع بیست میلیونی را سانسور کرده و درباره‌ی آن هیچ خبر و گزارشی مخابره نکرده‌اند. این سانسور تنها به تجمع سال جاری منحصر نبوده و در سال‌های گذشته نیز رسانه‌های بین‌المللی که کوچک‌ترین و کم‌ارزش‌ترین خبرها مانند جشن هالوین، جشنواره پرتقال زنی، گوجه پرتاب کردن به هم، رژه اردک‌ها و غازها، مسابقه گِل بازی در روستاهای انگلستان و ده‌ها همایش، جشنواره و تجمع مضحک دیگر را چندین بار از تلویزیون‌های خود پخش می‌کردند، در برابر تجمع عظیم بیست میلیونی اربعین، سیاست سانسور و بایکوت خبری را پیش گرفته‌اند که این سیاست

همچنان ادامه دارد.

نمایش پیاده روی اربعین و فرار گرفتن مسلمانان و شیعیان از کشورهای مختلف جهان در کنار یکدیگر و اظهار لطف های وصف نشدنی در این مسیر، شرایطی را فراهم کرده که فلسفه اربعین علاوه بر جنبه های دینی و مذهبی، پیام رسان تلاش برای وحدت بخشی بین مسلمانان و گفت وگویی مسالمت آمیز در پرتو اسلام است. بی علت نیست که رسانه های بزرگ جهانی در پوشش بزرگ ترین مراسم و اجتماع محبان اهل بیت(ع) در جهان، کمترین اقبالی به آن نشان نمی دهند و به سادگی از کنار آن می گذرند در حالی که کوچک ترین نزاع یا درگیری لفظی میان مقامات کشورهای مسلمان را در صدر اخبار خود قرار می دهند و تحولات مربوط به گروه های تکفیری - تروریستی تیر روزانه ی آن هاست.

استقرار سه هزار موکب ایرانی در مراسم اربعین

«حمید افضلی» مدیر امور اربعین ستاد بازسازی عتبات عالیات با اشاره به حضور و فعالیت موکب های ایرانی در نقاط مختلف عراق، گفت: «در ایام اربعین سال گذشته(۱۴۰۲)، تعداد ۲ هزار و ۲۴۸ موکب از ۳۱ استان کشورمان برپا شد، که از این تعداد ۱۳۷۷ موکب در کربلا، ۲۰۴ موکب در نجف، ۵۶ موکب در کاظمین، ۳۳ موکب در سامرا، ۲۷۳ موکب در مسیر نجف تا کربلا و ۱۲ موکب نیز در سایر نقاط عراق بوده است.»

وی ادامه داد: «۱۲۹۳ موکب نیز در کشورمان برپا شد که ۱۲۸ مورد از آن ها در مهران، ۹۵ موکب در شلمچه، ۸۶ موکب در چذابه، ۲۶ موکب در خسروی، ۱۶ موکب در تمرچین، ۹ موکب در باشماق و ۲۲ موکب نیز در مرزهای میرجاوه، ریمدان، بیله سوار، بازرگان و آستارا بوده است. بیشترین موکب ها نیز متعلق به استان تهران با ۴۹۶ موکب، ایلام ۳۳۶ موکب و کرمانشاه با ۲۸۴ موکب بوده است.»

البته دولت های ایران و عراق هم تعاملاتی برای ارتقاء رفاه زائران برقرار کرده اند. به عنوان نمونه اخیراً "علی سلاجقه" رییس سازمان حفاظت محیط زیست در دیدار با «نصیر عبدالمحسن عبدالله» سفیر عراق در ایران، اظهار کرد: «حل مسائل محیط زیستی به ویژه گرد و غبار، اجرای کمربند سبز کربلا و جمع آوری پساب و پسماندهای مسیر پیاده روی اربعین در دستور کار همکاری با کشور عراق است که تحقق آن با پیگیری های ستاد اربعین تسهیل می شود.»

با توجه به مطالب فوق، حماسه بین المللی اربعین به عنوان بزرگ ترین تجمع مذهبی و مسیر پیاده روی جهان، دارای ظرفیت های قابل توجه تربیتی و اجتماعی است که نه تنها وحدت مسلمانان جهان را موجب می شود، بلکه ترویج فرهنگ حسینی در دنیا موجب زمینه سازی ظهور امام زمان(عج) می شود. بنابراین مسئولیت کشورهای مسلمان به ویژه عراق و ایران در برگزاری هرچه بهتر این مراسم مهم بوده و دارای ابعاد گسترده بین المللی است.